

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/265

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J5-2294
Naslov projekta	VREDNOTNI PREMIKI V DRŽAVAH NEKDANJE JUGOSLAVIJE
Vodja projekta	12125 Sergej Flere
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	5310
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	2565 Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	589 Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.03 Sociologija
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.04
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.04 Sociologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Po razpadu SFRJ so se novonastale države v precejšnji meri razvijale v različnih razmerah in delno tudi v različnih smereh. Takšna situacija je ponujala odlično izhodišče za študijo socialnih in kulturnih trendov v longitudinalni perspektivi. Raziskovalni projekt je analiziral spremembe teh vzorcev skozi obdobje dobrih dveh desetletij. Raziskovanje je bilo osredotočeno predvsem na vprašanje ali, in v katerih dimenzijah, so se razlike v vrednotah študentov iz republik nekdanje

SFRJ skozi zadnji dve desetletji povečevale, oziroma, ali so procesi modernizacije in postmodernizacije privedli do pretežno podobnih in konvergentnih sprememb v vseh obravnavanih okoljih. V tem kontekstu se je pokazalo, da v obravnavanih družbah (še) ni prevladal vpliv demokratizacije javnega in političnega prostora ter deregulacije in marketizacije ekonomskega sistema, kar bi rezultiralo v homogenizaciji, tj. konvergenci v sferi možnih institucionalnih oblik, vrednotnih shem in življenjskih praks.

Raziskava je zajemala tudi ugotavljanje podobnosti in razlik med opazovanimi državami na področju vrednot, političnih stališč in vedenj, religioznosti, ter nekaterih drugih sociološko relevantnih pojavov in konceptov. Uporabljeni merilni inštrumenti o bili metodološko testirani na medkulturni ravni, kar predstavlja posebno znanstveno dimenzijo študije. Prav tako so bili posebej obravnavani odnosi (korelacije) med posameznimi opazovanimi koncepti, predvsem z vidika medkulturne stabilnosti/variabilnosti teh odnosov.

ANG

The research project analysed changes in social patterns in post-yugoslav societies during the period of more than two decades. Research was focused primarily towards the issue whether and in what dimensions the differences in the values of people from the republics of the former Yugoslavia have increased during these two decades. Or contrariwise, whether processes of modernization and post-modernization brought about uniform changes in all the observed environments. The results suggest that the processes of attainment of democratization of public and political space and deregulation of economic system did not (yet) push the observed societies in the direction of homogenization, convergence of institutional forms, value schemes and lifestyle practices.

The research also included the assessment of similarities and differences between the observed countries in the context of values, political orientations and behavior, religiosity, and some other sociologically relevant concepts. The measurements were be methodologically tested at cross-cultural level. Additionally, the correlations/associations between the observed concepts were tested, especially from the point of view of cross-cultural stability/variability.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

Program dela je v celoti opravljen, skladno z načrtom. V okviru raziskovalnega projekta smo objavili večje število izvirnih znanstvenih člankov.

Rezultati naših raziskav so pokazali, da so v socioekonomsko manj razvitih postjugoslovanskih okoljih med prebivalci v večji meri bolj prisotni elementi nedemokratske oz. podložniške politične kulture (avtoritarnost, splošni tradicionalizem, zavezanost tradicionalnim spolnim vlogam). Ugotavljamo, da dve desetletji po razpadu Jugoslavije v njenih naslednicah ostajajo prisotne nekatere vrednotne razlike, ki so v veliki meri skladne z raziskavami pred razpadom SFRJ.

Rezultati kažejo, da so vrednote prebivalcev postjugoslovanskih držav v veliki meri neskladne z značilnostmi (neo)liberalnega kapitalizma. Postavlja se vprašanje učinkovitosti vsiljevanja neoliberalnih doktrin s strani ekonomskih in političnih elit. Takšne doktrine namreč nimajo vrednotne oz. političnokulturne podlage za njihovo »uspešno« izvajanje in tukaj ne gre mimo temeljne hipoteze političnokulturnih raziskav: za uspešno delovanje političnih in ekonomskih sistemov mora obstajati določena skladnost med orientacijami državljanov in sprejetimi politikami (policies). Naše ugotovitve sicer ne pomenijo, da »zahodne« oblike kapitalizma v postjugoslovanskih družbah niso možne, temveč da jih je potrebno prilagoditi (avtohtonim) kulturnim vzorcem.

Lahko tudi rečemo, da rezultati naše raziskave ne potrjujejo Huntingtonovega (2005: 93–94) scenarija glede modernizacije manj razvitih družb in njihovega hkratnega zavračanja »zahodnih« (bolje rečeno postmaterialističnih, samoekspresivnih, demokratičnih) orientacij. Naše analize so (resda na omejenem vzorcu analiziranih držav), nasprotno, potrdile kulturno univerzalen »demokratični« učinek modernizacijskih spremenljivk (npr. SES a in bivanja v urbanem okolju).

V okviru projekta smo pri izmenjavi znanj, izkušenj in skupnem raziskovanju sodelovali z raziskovalci iz vseh nekdanjih republik. V okviru Centra za raziskovanje postjugoslovanskih družb, ki deluje na Filozofski fakulteti UM, smo organizirali mednarodno sociološko konferenco o postjugoslovanskih družbah (odvijala se je 1. in 2. decembra 2011 v Mariboru, ***). Na konferenci so svoje izsledke predstavili raziskovalci, tvorci politik in predstavniki nevladnih organizacij iz vseh postjugoslovanskih držav (z izjemo Kosova). Soorganizator znanstvene konference je bil Friedrich Ebert Stiftung, enota Zagreb.

Raziskovalna študija je popolnoma izdelana, v vseh komponentah ter je objavljena v obliki znanstvene monografije (v angleškem jeziku), ki vsebuje naslednja vprašanja:

- * razvoj družboslovja v postjugoslovanskih državah
- * ekonomski razvoj držav naslednic
- * etnična stališča na tem območju
- * politična kultura na tem območju
- * razvoj družine na tem območju
- * položaj žensk
- * religioznost
- * struktura vrednot.

Študija je delno objavljena v številnih znanstvenih člankih, predstavlja pa tudi pomembno osnovo za znanstveno monografijo o religiji, katere avtor je eden izmed raziskovalcev na projektu.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

The work program is fully completed in accordance with the plan. In a research project we published a large number of scientific articles. The results of our studies showed that the socio-economically disadvantaged post-Yugoslav environments among the people in far more undemocratic elements present or. bondsmen political culture (authoritarianism, traditionalism general, commitment traditional gender roles). We note that two decades after the collapse of Yugoslavia in its successor remain present some differences of values, which are largely in line research before the dissolution of Yugoslavia.

The results show that the values of the population post-Yugoslav countries largely inconsistent with the characteristics of (neo) liberal capitalism. The question effectiveness impose neoliberal doctrines by economic and political elites. Such doctrine is of value or not. political cultural basis for their "successful" implementation and this is not over fundamental political cultural research hypothesis: for the successful operation political and economic systems, there must be some consistency between the orientations citizens and adopted policies.

We can also say that the results of our study do not support the Huntington (2005: 93 - 94) the script on the modernization of underdeveloped societies and their simultaneous rejection of "Western" (or rather, post-materialist, samoekpresivnih, democratic) orientations. Our analysis (albeit in a limited sample of countries analyzed), on the contrary, confirmed culturally universal "democratic" modernization effect variables (eg SES and a stay in an urban environment).

Overall, the study is completed in all components and has, among other, been published in a scientific monograph (in English), which contains the following issues:

- * The development of social sciences in the post-yugoslav countries
- * Economic development of the successor States
- * Ethnic issues in the area
- * Political culture in the region
- * Development of a family
- * Religiosity
- * Values

The study was partially published in numerous scientific articles, and it also represents an important basis for the monograph on religion, which was authored by one of the researchers on the project.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni bilo sprememb.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	73316609	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	20 let pozneje : problemi in obeti držav nekdanje Jugoslavije
		ANG	20 years later : problems and prospects of countries of former Yugoslavia
	Opis	SLO	Monografija obravnava vprašanja, kot so razvoj družboslovja v pojugoslovanskih državah, ekonomski razvoj držav naslednic, etnična stališča ne tem območju, politična kultura na tem območju, razvoj družine na tem območju, položaj žensk, religioznost in vrednote.
		ANG	The monography contains issues such as the development of social sciences in the post-yugoslav countries, economic development of the successor States, ethnic issues in the area, political culture in the region, development of a family, religiosity, values
	Objavljeno v	J. of Comparative family studies (2, 2013)	
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija		
2.	COBISS ID	18392328	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Intrinzična religiozna orientacija in religiozne nagrade
		ANG	Intrinsic religious orientation and religious rewards
	Opis	SLO	Intrinzična religiozna orientacija in religiozne nagrade
		ANG	Gordon Allport defined intrinsic religious orientation as the polar opposite of the utilitarian and instrumental extrinsic orientation. On the other hand, Rodney Stark and associates developed a theory of religion according to which the utilitarian motive is at the very core of (any) religious motivation. A study of undergraduate students from three social settings with different dominant religions (Catholic, Islamic and Eastern Orthodox) showed that the intrinsic religious orientation and the perceived religious rewards, such as expectations of eternal life in heaven or perceptions of God's help in everyday life, tend to form a unidimensional construct in all the observed samples. On the one hand, these results shed new light on the assumption of intrinsic religious orientation being free of utilitarian and instrumental motives. On the other hand, they lend substantial support to the basic assumption of the rational choice approach to religion.
	Objavljeno v	Sage Publications; Rationality and society; 2011; Vol. 23, no. 2; str. 217-233; Impact Factor: 0.914; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.918; A': 1; WoS: XA; Avtorji / Authors: Lavrič Miran, Flere Sergej	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
3.	COBISS ID	18648072	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Razpad Jugoslavije
		ANG	Exit Yugoslavia
	Opis	SLO	Raziskava je analizirala vzroke razpada Jugoslavije.
ANG		The study analyzed whether the dissolution of Yugoslavia and the establishment of succeeding mono-national states was the expression of "longing" of mass proportions on the part of the nationalities within respective federal units. Using the data from two pan-Yugoslav surveys from the period preceding the dissolution, results were obtained that indicated a very limited support for this hypothesis. More specifically, results indicated that support for emancipation was rather weak, among youth in 1986 and even among the adult population in 1990, although some significant mean differences between the federal units and between major nationalities within them were evident. Specifically, opinions favoring	

		independence were detected among Kosovo Albanians and later among Slovenians in Slovenia. In addition, findings also indicated that those with higher socioeconomic status were not more inclined toward independence. Results thus pointed more towards the idea that the dissolution was indeed instigated by a small group of "political entrepreneurs" not captured by the survey data.
	Objavljeno v	Taylor&Francis; Association for the study of nationalities; Nationalities papers; 2011; Vol. 39, no. 5; str. 791-810; A': 1; Avtorji / Authors: Klanjšek Rudi, Flere Sergej
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
4.	COBISS ID	30309469 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Podložniška politična kultura v postkomunističnih družbah
		<i>ANG</i> Subject political culture in postcommunist states
	Opis	<i>SLO</i> V raziskavi so bili na vzorcu študentov družboslovja preučeni nekateri elementi politične kulture v osmih postjugoslovanskih državnih entitetah (N = 2178, M-starost = 19,8 leta, SD = 1,89). Rezultati so pokazali, da so v socioekonomsko manj razvitih okoljih v povprečju bolj prisotni elementi t. i. podložniške politične kulture, ki jo označujejo avtoritarnost, splošni tradicionalizem, zavezanost tradicionalnim spolnim vlogam, državni paternalizem in posplošeno nezaupanje. Izjema od te tendence je bil kazalec ekonomskega egalitarizma, kjer razlike med vzorci niso bile statistično značilne. Avtorji ugotavljajo, da skoraj dve desetletji po razpadu Jugoslavije v njenih naslednicah še vedno ostajajo prisotne nekatere vrednotne razlike, in sklenejo, da proces demokratične konsolidacije v postjugoslovanskih družbah še ni končan, da pa je temu cilju s politično-kulturnega vidika najbliže Slovenija.
		<i>ANG</i> The present study examined several measures of political culture among 2,178 social science students (M age = 19.8 years, SD = 1.89) in eight post-Yugoslavianities. The aggregate-level results indicate that socio-economically less developed environments had higher average levels of subject political culture, which is characterised by authoritarianism, general traditionalism, traditional gender role attitudes, state paternalism and general distrust. The only exception from this tendency was the measure of economic egalitarianism, where between-country differences were not significant. The authors demonstrate that, nearly two decades after the dissolution of Yugoslavia, some of the same value differences are still found in its successor territories. They conclude that the process of democratic consolidation is far from over in post-Yugoslav entities and that Slovenia comes closest to achieving that goal in the political-cultural context.
	Objavljeno v	Slovensko sociološko društvo; Fakulteta za družbene vede; Družboslovne razprave; 2011; Letn. 27, št. 66; str. 45-66, 128; Avtorji / Authors: Kirbiš Andrej, Flere Sergej
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek	
1.	COBISS ID	18392328 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Intrinzična religiozna orientacija in religiozne nagrade
		<i>ANG</i> Intrinsic religious orientation and religious rewards
	Opis	<i>SLO</i> Intrinzična religiozna orientacija in religiozne nagrade
		Gordon Allport defined intrinsic religious orientation as the polar opposite of

		the utilitarian and instrumental extrinsic orientation. On the other hand, Rodney Stark and associates developed a theory of religion according to which the utilitarian motive is at the very core of (any) religious motivation. A study of undergraduate students from three social settings with different dominant religions (Catholic, Islamic and Eastern Orthodox) showed that the intrinsic religious orientation and the perceived religious rewards, such as expectations of eternal life in heaven or perceptions of God's help in everyday life, tend to form a unidimensional construct in all the observed samples. On the one hand, these results shed new light on the assumption of intrinsic religious orientation being free of utilitarian and instrumental motives. On the other hand, they lend substantial support to the basic assumption of the rational choice approach to religion.	
Šifra	F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
Objavljeno v	Sage Publications; Rationality and society; 2011; Vol. 23, no. 2; str. 217-233; Impact Factor: 0.914; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.918; A': 1; WoS: XA; Avtorji / Authors: Lavrič Miran, Flere Sergej		
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	18648072	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Razpad Jugoslavije	
	ANG	Exit Yugoslavia	
Opis	SLO	Članek obravnava razpad Jugoslavije	
	ANG	The study analyzed whether the dissolution of Yugoslavia and the establishment of succeeding mono-national states was the expression of "longing" of mass proportions on the part of the nationalities within respective federal units. Using the data from two pan-Yugoslav surveys from the period preceding the dissolution, results were obtained that indicated a very limited support for this hypothesis. More specifically, results indicated that support for emancipation was rather weak, among youth in 1986 and even among the adult population in 1990, although some significant mean differences between the federal units and between major nationalities within them were evident. Specifically, opinions favoring independence were detected among Kosovo Albanians and later among Slovenians in Slovenia. In addition, findings also indicated that those with higher socioeconomic status were not more inclined toward independence. Results thus pointed more towards the idea that the dissolution was indeed instigated by a small group of "political entrepreneurs" not captured by the survey data.	
Šifra	F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
Objavljeno v	Taylor&Francis; Association for the study of nationalities; Nationalities papers; 2011; Vol. 39, no. 5; str. 791-810; A': 1; Avtorji / Authors: Klanjšek Rudi, Flere Sergej		
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
3.	COBISS ID	18903048	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Mednarodna znanstvena konferenca: 20 years after : problems and prospects of countries of former Yugoslavia	
	ANG	International scientific conference: 20 years after : problems and prospects of countries of former Yugoslavia	
Opis	SLO	V okviru Centra za raziskovanje postjugoslovanskih družb, ki deluje na Filozofski fakulteti UM, smo organizirali mednarodno sociološko konferenco o postjugoslovanskih družbah (odvijala se je 1. in 2. decembra 2011 v Mariboru, ***). Na konferenci so svoje izsledke predstavili raziskovalci, tvorci politik in predstavniki nevladnih organizacij iz vseh	

		postjugoslovanskih držav (z izjemo Kosova). Soorganizator znanstvene konference je bil Friedrich Ebert Stiftung, enota Zagreb.
	ANG	Within the Centre for the Research post-Yugoslav societies (CEPYUS) at the Faculty of UM, we organized international sociological conference on post-Yugoslav societies (held on 1st and 2nd December 2011 in Maribor, ***). At the conference, researchers presented their findings, policy makers and representatives of NGOs from all post-Yugoslav countries (with excluding Kosovo). Scientific co-organizer of the conference was Friedrich Ebert Stiftung, unit Zagreb.
Šifra	B.01	Organizator znanstvenega srečanja
Objavljeno v	20 years after : problems and prospects of countries of former Yugoslavia : book of abstracts. [S. l.: s. n.], 2011, f. 20. [COBISS.SI-ID 18907400]	
Tipologija	2.14	Projektna dokumentacija (idejni projekt, izvedbeni projekt)

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

Poleg že omenjene znanstvene konference na temo postjugoslovanskih družb, ki smo jo organizirali v letu 2011, naj menimo še dva pomembna rezultata. Vzpostavljena je spletna stran CEPYUSa (Centra za raziskovanje postjugoslovanskih družb), ki uspešno deluje in jo vsak dan obiše vse več obiskovalcev (<http://projects.ff.unimb.si/cepyus/>). Na njej so predstavljeni vsi objavljeni raziskovalni dosežki ekipe, kot tudi njene ostale raziskovalne aktivnosti. Drugi omembe vredni rezultat je uspešen zaključek doktorskega študija člana oddelka za sociologijo na FF UM, dr. Andreja Kirbiša, ki je doktoriral prav iz teme vrednotnih in političnokulturnih orientacij prebivalcev postjugoslovanskih družb, pod vodstvom mentorja prof. dr. Sergeja Flereta, vodje projekta Vrednotni premiki v državah nekdanje Jugoslavije. Vzpostavljeno je bilo tudi znanstveno sodelovanje z nekaterimi ustanovami v tujini.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Projekt je pokazal, da na področju nekdanje Jugoslavije v dvajsetih letih po razpadu skupne države ni prišlo do trendov konvergence družbenih in kulturnih vzorcev. Razlike med družbami so se ohranjale in poglobljale, pri čemer pa so se vendarle pojavili trendi, ki so bili skupni vsem obravnavanim družbam. Eden takšnih je privatizacija religioznosti. Študija je pokazala tudi to, da skoraj dve desetletji po razpadu Jugoslavije v njenih naslednicah, proces demokratične konsolidacije še ni končan, da pa je temu cilju s politično-kulturnega vidika najbližje Slovenija.

ANG

The project has shown that in the former Yugoslavia in the twenty years after the disintegration of the country there were no trends of convergence of social and cultural patterns. Differences between the societies have remained and deepened, while some trends appear to have been common to all the societies. One such trend is the privatization of religiosity. The study also showed that nearly two decades after the collapse of Yugoslavia, among its successor, the process of democratic consolidation is not yet complete.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Gre za temeljni znanstveni projekt, ki pa bi lahko imel tudi političen in ekonomski pomen. Posebej velja izpostaviti organizacijo mednarodne konference z udeležbo uglednih raziskovalcev iz vseh držav nekdanje Jugoslavije, kjer so sodelovali tudi ugledni gosti iz javnega in političnega življenja (npr. Mufti islamske skupnosti v Sloveniji, direktor urada za mladino RS). Takšni dogodki, skupaj s spletno stranjo CEPYUS in intenzivnimi mednarodni stiki raziskovalcev iz projektne skupine, brez dvoma pomembno prispevajo k umeščenosti in prepoznavnosti

Slovenije v regiji.

ANG

It is a fundamental project, although having both political and economic implications. One should mention the organization of the international sociological conference on post-Yugoslav societies. At the conference, researchers presented their findings to, among others, policy makers and representatives of NGOs from all post-Yugoslav countries (with excluding Kosovo).

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

--

12.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	

G.03.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj						
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja		☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja		☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave		☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti		☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe		☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete						
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj						
G.07	Razvoj družbene infrastrukture						
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva						
G.09.	Drugo:						

Komentar

--

13.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer			
1.	Naziv			
	Naslov			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR	
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%	
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra		
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
	Komentar			
	Ocena			

14.Izjemni dosežek v letu 2012¹³

14.1. Izjemni znanstveni dosežek

Osnovni dosežek predstavlja znanstvena monografija 20 years later : problems and prospects of countries of former Yugoslavia

Člani raziskovalne skupine so poleg tega objavili številna besedila v nekaterih najuglednejših znanstvenih revijah, vezano na tematiko.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Organizacija mednarodne konference (20 years after : problems and prospects of countries of former Yugoslavia) z udeležbo uglednih raziskovalcev iz vseh držav nekdanje Jugoslavije, kjer so sodelovali tudi ugledni gosti iz javnega in političnega življenja (npr. Mufti islamske skupnosti v Sloveniji, direktor urada za mladino RS).

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Mariboru Filozofska
fakulteta

Sergej Flere

ŽIG

Kraj in datum:

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/265

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov

objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00

98-11-67-B8-AA-6F-4A-FF-AD-AC-31-44-7B-68-50-4E-0C-FC-C3-F5